

Aan de Nationale Ombudsman
Antwoordnummer 10870
2501 WB Den Haag

Grubbenvorst, 19 juli 2011/BdP/0112

Betreft: Klacht m.b.t. overheid (College van B&W Horst aan de Maas)

Geachte heer Brenninkmeijer,

Op 24 november 2009 hebben wij, de vereniging Behoud de Parel, gevestigd te Grubbenvorst, een klacht/bezwaar ingediend bij de gemeente Horst aan de Maas. Op 24 maart 2011 ontvingen wij de beslissing van het College van B&W van de gemeente Horst aan de Maas op onze brief. Ondanks het feit dat de Commissie Bezwaarschriften en Klachten het college geadviseerd heeft onze hoofdklacht - de wijze waarop het College Van B&W over het rapport van de GGD Noord- en Midden-Limburg heeft gecommuniceerd naar Behoud de Parel, de bevolking van Horst aan de Maas en de gemeenteraad – gegrond te verklaren, meende B&W van dit advies te moeten afwijken en de klacht ongegrond te verklaren.

In een later stadium (29 juni 2010) hebben wij een andere klacht ingediend. Deze klacht handelde over het niet nakomen van de wettelijke plicht van de overheid om een klacht – die niet de gemeente maar een andere instantie moet behandelen – door te sturen naar (die) andere instantie. In dit geval ging het om de klacht die gericht was op de inhoud van een rapport van de GGD Noord- en Midden-Limburg. Naar ons idee was dat rapport onvolledig, op plaatsen onjuist en tendentieus. Het onderzoeksrapport handelde over de gezondheidseffecten van een geplande “megastal” - het Nieuw Gemengd Bedrijf - in Landbouwontwikkelingsgebied Witveldweg, nabij Grubbenvorst. Ten aanzien van deze klacht heeft de commissie Bezwaarschriften en Klachten geadviseerd om de klacht ongegrond te verklaren. Het College van B&W heeft dit advies van de commissie wél overgenomen.

Naar aanleiding van de conclusie van het College van B&W ten aanzien van onze klacht inzake “de communicatie” willen wij deze klacht aan u ter beoordeling voor leggen. Daarnaast voegen wij een nieuwe klacht toe betreffende de manier waarop het College van B&W gemeend heeft met onze klacht om te gaan. Derhalve luiden onze klachten, waarover wij uw oordeel vragen:

1. De manipulatieve wijze waarop het college van B&W van de gemeente Horst aan de Maas gecommuniceerd heeft over het rapport “Intensieve veehouderij Gemeente Horst aan de Maas, september 2009” en – in het kader daarvan - afspraken met de vereniging Behoud de Parel heeft geschonden.
2. De manier waarop het College van B&W is omgegaan met de klachten van de vereniging Behoud de Parel.

Toelichting

Al op 24 november 2009 heeft Behoud de Parel een brief geschreven aan het College van B&W van de gemeente Horst aan de Maas, waarin zij bezwaar maakt tegen het handelen van het College van B&W met betrekking tot het rapport “Intensieve veehouderij Gemeente Horst aan de Maas” (september 2009, geschreven door Drs. M. Meijerink). Het zou volgens Behoud de Parel gaan om een onzorgvuldige onderzoek, dat door B&W gebruikt is om de bevolking te tonen dat er aangaande het NGB geen – negatieve - gezondheidseffecten te verwachten zijn. Niet geheel toevallig – zo meent Behoud de Parel – kwam dit onderzoek juist voor de verkiezingen in de openbaarheid, terwijl het rapport al ruim zeven maanden klaar lag om gepubliceerd te worden.

Na de brief van Behoud de Parel wees B&W de klacht af. Behoud de Parel zou zulk een klacht niet in kunnen dienen en daarom verklaarde B&W de klacht "niet ontvankelijk". Na deze aanvankelijke afwijzing van de klacht door het College van B&W heeft Behoud de Parel op 16 augustus opnieuw een klacht ingediend bij

de commissie, wat uiteindelijk er toe leidde, dat het bezwaar, c.q. de klacht over het handelen van B&W toch behandeld werd door de commissie in een hoorzitting op 30 november 2010.

Pas in maart 2011 blijkt dat de onafhankelijke commissie al op 13 december 2010 aan het College van B&W heeft geadviseerd deze klacht van Behoud de Parel gegrond te verklaren. B&W hebben dat advies vervolgens kennelijk diep weggestopt in een la en er niets meer mee gedaan. Totdat de vereniging een brief stuurde naar de Commissie met de vraag waar haar oordeel bleef. Toen moest B&W toch met de billen bloot. Dat deed het college door het advies van de onafhankelijke commissie terzijde te leggen en doodleuk te concluderen dat de klacht van Behoud de Parel ongegrond is. Afgezet tegen de geschiedenis van de klacht een wel erg doorzichtige handeling van het college, die haar eigen paadje schoon wil vegen!

De commissie Bezwaar en Beroep heeft twee klachten beoordeeld.

- De eerste klacht ging over het feit dat de gemeente de klacht van de vereniging niet doorgestuurd heeft naar de GGD, die het onderzoek naar de gezondheidseffecten van het Nieuw Gemengd Bedrijf heeft uitgevoerd. Volgens Behoud de Parel is de gemeente daartoe wettelijk verplicht. De commissie acht deze klacht echter niet gegrond.
- De tweede klacht ging over de opvatting van Behoud de Parel dat het college het rapport misbruikt heeft om de burgers van Horst aan de Maas het idee te geven dat er geen negatieve gezondheidseffecten ontstaan, als het NGB er komt. Daarover heeft de commissie geoordeeld, dat die klacht gegrond is.

In haar advies aan het College van B&W stelt de commissie, dat de gemeente en de vereniging hebben afgesproken om elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in het traject met betrekking tot de mogelijke komst van het Nieuw Gemengd Bedrijf aan de Witveldweg in Grubbenvorst. Het college heeft ten aanzien van het rapport van de GGD in september 2009 naar de bevolking gecommuniceerd door middel van een persbericht. In het licht van de afspraken elkaar te informeren over het proces aangaande het Nieuw Gemengd Bedrijf stelt de commissie vast dat B&W heeft nagelaten de vereniging vooraf te informeren over het uitbrengen van het rapport en het persbericht. Tijdens de hoorzitting is door een ambtenaar van de gemeente erkend dat de communicatie naar de gemeenteraad en de vereniging rondom het uitbrengen van het rapport van de GGD niet goed is verlopen en afgestemd. Gelet op het feit dat B&W heeft aangegeven dat het eerst op basis van het totale beeld en de meest recente gegevens uit de diverse onderzoeken een definitief besluit zal nemen aangaande het Nieuw Gemengd Bedrijf, is de commissie van mening dat het trekken van conclusies uit het rapport van de GGD van september 2009, zoals opgenomen in het gemeentelijk persbericht over dit rapport voortijdig is geweest.

De commissie is van oordeel dat de klacht ten aanzien van de wijze van communiceren door B&W over het rapport van de GGD gegrond is.

B&W van Horst aan de Maas nemen het advies van de onafhankelijke commissie niet over. Hadden ze dat wel gedaan, dan hadden ze moeten toegeven, dat het uitbrengen van een persbericht waarin stond dat de komst van het NGB geen negatieve gezondheidseffecten had - zo vlak voor de verkiezingen - puur verkiezingsbedrog is en was! Daarmee zou ze haar eigen geloofwaardigheid te grabbel gooien. Echter: door het advies van de commissie niet over te nemen en - sterker nog - daar argumenten voor te gebruiken, die op zich al weer een onjuiste weergave van de feiten betreft, maakt het college van B&W zich alleen nog maar nog ongeloofwaardiger. Wat zijn de argumenten van het college om de klacht van Behoud de Parel tegen het advies van de commissie in toch ongegrond te verklaren?

Allereerst stelt het College van B&W dat de commissie in zijn overwegingen het gegeven achterwege laat dat Behoud de Parel op 15 oktober 2009 eenzijdig het vertrouwen in wethouder Litjens heeft opgezegd en daardoor heeft bijgedragen aan een verstoorde communicatielijn. Dat begint al "mooi". B&W vergeten te vertellen wat de reden was van het opzeggen van het vertrouwen. De directe aanleiding voor het opzeggen van dat vertrouwen lag juist in het plotseling publiceren van het rapport en het uitgeven van een persbericht, zo vlak voor de verkiezingen. Het opzeggen van het vertrouwen en het indienen van de - door de commissie gegrond verklaarde - klacht, komen beiden voort uit het manipulatieve handelen van het College van B&W.

Vervolgens acht het college het niet juist dat de commissie Behoud de Parel beschouwt als een vertegenwoordiger van de bevolking. Een vreemde zaak. Nergens schrijft de commissie dat zij Behoud de Parel als zodanig betiteld heeft. De commissie schrijft dat de klacht gaat over de manier waarop *"naar de vereniging, de bevolking van Horst aan de Maas en de gemeenteraad"* is gecommuniceerd. Daarmee kent ze de vereniging geen vertegenwoordigende rol toe (hoewel ze die - zeker voor een groot deel van de Grubbenvorstenaren - natuurlijk wel heeft), maar zegt de commissie feitelijk dat niet alleen met de vereniging, maar ook met de bevolking en de gemeenteraad niet goed gecommuniceerd is!

Eén van de verwijten van Behoud de Parel is, dat de gemeente het rapport zeven maanden op de plank heeft laten liggen en vlak voor de verkiezingen heeft uitgegeven met een persbericht dat een onjuiste weergave is van de inhoud van het rapport. De gemeente zei toen dat er geen negatieve gezondheidseffecten zouden zijn door de komst van het NGB, terwijl dat op basis van het GGD-onderzoek zo niet gesteld kon worden. Dat is nog eens benadrukt door de onderzoekster zelf! Daar stapt B&W overheen (een typische handelwijze van dit college) en stelt ze, dat ze binnen acht dagen nadat B&W een besluit hadden genomen over het rapport, het rapport heeft toegestuurd aan Behoud de Parel en de gemeenteraad. Ondertussen had het college de publieke opinie al gemanipuleerd via een onjuist persbericht, waartegen - bijvoorbeeld - Behoud de Parel zich niet te weer kon stellen, omdat zij de inhoud van het rapport nog niet kende bij het verspreiden van het persbericht. Daarmee ontstond een onevenwichtig (en later bleek onjuist) beeld in de media! En dat kan alleen maar één reden hebben gehad: de bevolking een rad voor de ogen draaien, zodat de politiek gevoelige kwestie van de megastallen geen - met name voor het CDA - negatieve invloed zou hebben op de verkiezingsuitslag!

Overweging naar aanleiding van uw verslag over 2010

U heeft als Nationale ombudsman in uw Verslag over 2010 geconstateerd dat overheid en burger langs elkaar heen praten en elkaar niet in hun waarde laten. De overheid heeft geldstromen en regels als focus, terwijl de burger gewoon fatsoenlijk behandeld wil worden. De gevolgen daarvan ziet u terug in uw dagelijkse praktijk: in 2010 ontving u ruim 14.000 klachten. Te weinig oog voor waarden in de relatie zorgt voor conflicten en wantrouwen. En dat terwijl de overheid veel goed doet en de meeste burgers betrouwbaar zijn. U roept burger en overheid op om met elkaar in gesprek te gaan. "Als u ontevreden bent, laat dat dan aan de overheidsinstantie weten."

In het geval van Behoud de Parel hebben wij voortdurend geprobeerd in contact te blijven met het College van B&W in het algemeen en met wethouder Litjens in het bijzonder. De laatstgenoemde bleef in de publiciteit echter voortdurend aangeven dat Behoud de Parel leugens zou verkondigen. Reden voor de vereniging op een gegeven moment een brief te sturen naar het College van B&W met het verzoek om te komen tot bemiddeling tussen de vereniging en de heer Litjens. Die bemiddelingstaak nam de burgemeester op zich en dat leidde tot de afspraak dat regelmatig met elkaar overlegd zou worden. Die afspraak werd gestand gedaan en er vonden regelmatig gesprekken plaats. In het overleg van maart 2009 vertelde de heer Litjens dat het rapport van de GGD klaar was en hetzelfde zou gelden voor de MER met betrekking tot het NGB. Beiden lieten echter op zich wachten. Na de maand maart 2009 hebben er geen overlegbijeenkomsten meer plaats gevonden tussen de vereniging en de heer Litjens. Hij was steeds verhinderd en heeft – ter compensatie – nog wel enkele keren telefonisch contact opgenomen om op die wijze de afspraak gestand te doen. Tijdens die telefonische gesprekken is steeds gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot het GGD-onderzoek en steeds was het antwoord dat nog slechts een popularisering van het rapport nodig was en dat hij wachtte op realisatie daarvan. Toen – zoals hiervoor al gesteld – het rapport vlak voor de verkiezingen toch in de openbaarheid gebracht werd, zonder daarover met Behoud de Parel in contact te treden, was dat reden voor Behoud de Parel om het vertrouwen in de betreffende wethouder op te zeggen en te verzoeken via een ander lid van het college van B&W te kunnen communiceren met het college. Dat werd bij monde van Burgemeester Van Rooij afgewezen. Slotsom: de communicatie tussen vereniging en gemeentebestuur werd verbroken. En gezien de wijze waarop lijkt deze breuk duurzaam. In een onderzoeksrapport "Politieke besluitvorming over het Landbouwonwikkelingsgebied Witveldweg in de Gemeente Horst aan de Maas" van de hand van Prof. Dr. Ir. C.J.A.M. Termeer e.a. werd overigens al gewaarschuwd voor de vertrouwensbreuk. Het onderzoek sluit aan op de constatering in uw jaarverslag.

Wij verzoeken u onze klachten in behandeling te nemen en daarover uw oordeel uit te spreken.

Met vriendelijke groet,

André Vollenberg

Marlotte Bakker

Paul Geurts

(voorzitter)

(secretaris)

(bestuurslid)

Een kopie van deze brief sturen wij naar:

- Het college van B&W van Horst aan de Maas
- De gemeenteraad van Horst aan de Maas
- De media.